

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.5 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

**Αρχαία Ελληνική Γραμματεία
Β΄ Γυμνασίου**

**Θεματική ενότητα:
Ομήρου, «Ιλιάδα» Α 350-431**

**Τίτλος:
«Θέτιδα, η μητέρα θεά»**

Συγγραφή: ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ-ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΠΙΤΖΕΛΕΡΗ

Εφαρμογή: ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ-ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΠΙΤΖΕΛΕΡΗ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

Θεσσαλονίκη 2013

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σεναρία και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας αρχαίας ελληνικής γλώσσας δευτεροβάθμιας: Λάμπρος Πόλκας, Κοσμάς Τουλούμης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Θέτιδα, η μητέρα θεά

Εφαρμογή σεναρίου

Παναγιώτα-Κυριακή Μπιτζελέρη

Δημιουργία σεναρίου

Παναγιώτα-Κυριακή Μπιτζελέρη

Διδακτικό αντικείμενο

Αρχαία Ελληνική Γραμματεία (από μετάφραση)

Τάξη

Β΄ Γυμνασίου

Χρονολογία

Από 04-11-2014 έως 19-11-2014

Σχολική μονάδα

Γυμνάσιο Κολεγίου Ψυχικού

Διδακτική / θεματική ενότητα

Ομήρου «Ιλιάδα» Α 350-431^α: «Η συνάντηση Αχιλλέα-Θέτιδας».

Διαθεματικό

Όχι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

-

Χρονική διάρκεια

7 διδακτικές ώρες

Χώρος

Ι. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π. Εικονικός χώρος: ιστολόγιο/ ιστοσελίδα τάξης

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Για την υλοποίηση του παρόντος σεναρίου, όπως σημειώνει και η συντάκτριά του, χρειάζεται ο διδάσκων και οι μαθητές να είναι εξοικειωμένοι με την εργασία σε ομάδες, την πλοήγηση στο διαδίκτυο, την ανάρτηση υλικού σε ιστολόγιο, αλλά και με τη χρήση λογισμικού παρουσίασης, επεξεργασίας κειμένου και κατασκευής ψηφιακών χαρτών. Ο διδάσκων πρέπει να δημιουργήσει ένα ιστολόγιο για το συγκεκριμένο μάθημα, στο οποίο θα έχει αναρτήσει τα Φύλλα Εργασίας των ομάδων, τυχόν υλικό που θεωρεί ότι χρειάζονται οι μαθητές, αλλά και τις ερωτήσεις που θα συζητηθούν ασύγχρονα σε όλη τη διάρκεια του εν λόγω σεναρίου. Είναι απαραίτητο να έχει προηγηθεί μια πρώτη ανάγνωση του κειμένου από τον καθηγητή και να τεθούν προφορικά στην ολομέλεια ορισμένες απλές ερωτήσεις κατανόησης (ποιος μιλά, τι λέει, σε ποιον απευθύνεται;), ώστε να εξασφαλιστεί όσο γίνεται ότι οι μαθητές έχουν κατανοήσει το περιεχόμενο των λόγων του Αχιλλέα και της Θέτιδας. Στην παρούσα εφαρμογή, το σενάριο αξιοποιήθηκε για επανάληψη και συνεπώς οι μαθητές ήταν εξοικειωμένοι με το ιλιαδικό κείμενο. Τέλος, το σχολείο στο οποίο έλαβε χώρα η εφαρμογή διαθέτει εργαστήριο πληροφορικής με υπολογιστές συνδεδεμένους στο διαδίκτυο και μια κεντρική οθόνη προβολής.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Παναγιώτα – Κυριακή Μπιτζελέρη: «Θέτιδα, η μητέρα θεά», Αρχαία Ελληνική Γραμματεία (από μετάφραση), Ομηρικά Έπη, «Ιλιάδα», Β΄ Γυμνασίου, 2014.

Το σενάριο αντλεί

—

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στο παρόν σενάριο οι μαθητές εμβαθύνουν σε ζητήματα θεολογίας των ομηρικών επών και συγκεκριμένα ασχολούνται με τον θεϊκό ανθρωπομορφισμό και τις σχέσεις που αναπτύσσονται ανάμεσα στους θεούς και τους θνητούς. Οι μαθητές αποδελτιώνουν λέξεις/ φράσεις που υποδηλώνουν θεϊκές και ανθρώπινες ιδιότητες, δημιουργούν ψηφιακούς νοητικούς χάρτες, συζητούν και διαμορφώνουν τα δικά τους συμπεράσματα. Σταχυολογούν αντίστοιχα παραδείγματα από τη λογοτεχνία και τη μυθολογία και τα επεξεργάζονται κριτικά εντοπίζοντας ομοιότητες και διαφορές στη στάση, τη συμπεριφορά, τα κίνητρα των θεών και των ανθρώπων. Στο τελικό στάδιο, οι μαθητές καλούνται να συντάξουν δύο επιστολές με τον ίδιο αποδέκτη (Αχιλλέα) αλλά με διαφορετικό αποστολέα (Θέτιδα - θνητή μητέρα/ Θέτιδα - θεά). Στόχος είναι να καλλιεργηθεί η ενσυναίσθηση των μαθητών, αλλά και να προβληματιστούν σε θέματα που αφορούν την αντικειμενικότητα, τη δικαιοσύνη και το κατά πόσον αυτά συμβαδίζουν με τη μητρότητα, προκειμένου να κρίνουν εν τέλει τη στάση της Θέτιδας. Σε όλη τη διάρκεια του σεναρίου οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες και αξιοποιούν ψηφιακές πηγές, συγκροτούν το δικό τους υλικό/ άποψη, την παρουσιάζουν/ συζητούν στην ολομέλεια, την εμπλουτίζουν/ ανασκευάζουν και παράγουν νεοελληνικό λόγο.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Το παρόν σενάριο αξιοποιεί τις ΤΠΕ με στόχο οι μαθητές να λειτουργήσουν ως ενεργά υποκείμενα, αναζητώντας την πληροφορία, αποκτώντας προσωπική άποψη και δημιουργώντας το δικό τους υλικό. Ο δάσκαλος βρίσκεται πάντα στο πλευρό τους ως καθοδηγητής και συνεργάτης. Οι ταυτότητες μαθητών αλλά και διδάσκοντος εκφράζονται, εξελίσσονται και εξελίσσονται μέσω των συγκρίσεων, των κρίσεων, των αντεπιχειρημάτων και του εποικοδομητικού διαλόγου. Επιπλέον, σε όλη τη διάρκεια του σεναρίου η τάξη μετατρέπεται σε δημιουργικό εργαστήριο, όπου οι

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

μαθητές συνεργάζονται επί ίσοις όροις και διεκπεραιώνουν με υπευθυνότητα τις αποστολές τους. Δίνεται έμφαση τόσο στις κοινωνικές όσο και στις γλωσσικές δεξιότητες των μαθητών, ενώ, παράλληλα, επιδιώκεται να καλλιεργηθεί στους μελλοντικούς πολίτες η ευαισθησία και η ενσυναίσθηση σε θέματα που άπτονται των ανθρωπίνων σχέσεων αλλά και να προβληματιστούν για θέματα ηθικής, δικαίου και αμεροληψίας.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές / μαθήτριες επιδιώκεται:

- Να εμβαθύνουν στο θέμα του ανθρωπομορφισμού στον αρχαίο ελληνικό κόσμο.
- Να κατανοήσουν τη σχέση ανθρώπων - θεών στον αρχαίο ελληνικό κόσμο.
- Να συζητήσουν για τον μητρικό ρόλο και τη σχέση που αναπτύσσει η μητέρα με το παιδί της.
- Να προβληματιστούν για θέματα δικαίου και αντικειμενικότητας.
- Να προβληματιστούν για τις διαφορετικές οπτικές στην παρουσίαση του ίδιου θέματος αναλόγως με τις περιστάσεις (ταινία, κείμενο/ προφορική παράδοση).

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές / μαθήτριες επιδιώκεται:

- Να αντικρούσουν με επιχειρήματα μια άποψη.
- Να ασκηθούν στη σύνταξη μιας επιστολής (ύφος, δομή, περιεχόμενο).
- Να ασκηθούν στη διαφοροποίηση του ύφους μιας επιστολής αναλόγως του επικοινωνιακού πλαισίου (αλλαγή πομπού).
- Να αποδελτιώνουν λέξεις/ φράσεις του κειμένου για τη δημιουργία νοητικού χάρτη.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

- Να αναζητήσουν στο ηλεκτρονικό λεξικό και να κατανοήσουν τον ορισμό μιας έννοιας.

Γραμματισμοί

Οι μαθητές / μαθήτριες επιδιώκεται:

- Να χρησιμοποιήσουν υλικό από ψηφιακές πηγές για να παραγάγουν το δικό τους υλικό.
- Να ασκηθούν σε δεξιότητες σύγκρισης διαφορετικών κειμένων μεταξύ τους ,αλλά και στη σύγκριση κειμένου - ταινίας.
- Να ασκηθούν στην ανασκευή μιας άποψης.
- Να χρησιμοποιούν νέα ψηφιακά περιβάλλοντα συγγραφής, όπως τα ιστολόγιο, για ασύγχρονη συζήτηση πάνω στα συμπεράσματά τους.
- Να ασκηθούν στη δημιουργία και επεξεργασία ψηφιακών νοητικών χαρτών.

Διδακτικές πρακτικές

Οι μαθητές / μαθήτριες επιδιώκεται:

- Να συνεργάζονται στις ομάδες τους, αλλά και να συζητούν σε επίπεδο ολομέλειας.
- Να αυτενεργούν.
- Να ακούν και να σέβονται τη διαφορετική άποψη.
- Να διατυπώνουν, αλλά και να εμπλουτίζουν/ τροποποιούν τη δική τους άποψη, εφόσον χρειάζεται.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι σε ορισμένα ζητήματα δεν επιδιώκεται απαραίτητα η ταύτιση των απόψεων αλλά ο εποικοδομητικός διάλογος και ο προβληματισμός.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Το ζήτημα της θεολογίας του ιλιαδικού έπους είναι ιδιαίτερα ευρύ. Με το παρόν σενάριο επιδιώκεται οι μαθητές να εστιάσουν την προσοχή τους σε ορισμένες πτυχές αυτού του ζητήματος. Πιο συγκεκριμένα, κατά τη συντάκτρια, δίνεται έμφαση στις ανθρώπινες ιδιότητες των ομηρικών θεών, ενώ παράλληλα επικεντρώνεται στις σχέσεις θεών - ανθρώπων. Ιδιαίτερα τονίζεται η μητρική σχέση της Θέτιδας με τον θνητό Αχιλλέα και η βαρύτητα που φαίνεται να έχει αυτή η σχέση για την ίδια, αφού θολώνει το αίσθημα του δικαίου και την αντικειμενικότητα της κρίσης της. Οι μαθητές συναισθάνονται, προβληματίζονται, κατανοούν, προβαίνουν σε συσχετισμούς και, εν τέλει, υποδύονται οι ίδιοι τη Θέτιδα, προσπαθώντας να διαχωρίσουν όμως τους δύο της ρόλους, αυτόν της μητέρας και αυτόν της θεάς. Ευκαταίο είναι οι μαθητές με την καθοδήγηση και του διδάσκοντος να συνειδητοποιήσουν τη δυσκολία στη διάκριση των ρόλων, αλλά και την αναγκαιότητα της ύπαρξης ανθρώπινων χαρακτηριστικών, για την περιγραφή και την κατανόηση του θείου.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Η ραψωδία [Α, στίχ. 350-431^α](#), της «Ιλιάδας» του Ομήρου αποτελεί μέρος της διδακτέας ύλης σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών ([ΔΕΠΠΣ - ΑΠΣ](#)). Στους στόχους της ενότητας μάλιστα, όπως διατυπώνονται στο [Βιβλίου του Εκπαιδευτικού](#) (σ.51), αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι στο συγκεκριμένο απόσπασμα οι μαθητές επιδιώκεται να εμβαθύνουν στο θέμα της θεολογίας του έπους (ανθρωπομορφισμός, σχέσεις μεταξύ θεών, [...] σχέσεις θεών και ανθρώπων-προσευχή).

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο παρόν σενάριο επιδιώκεται οι μαθητές να γίνουν παραγωγοί της γνώσης κι όχι παθητικοί δέκτες της. Οι ΤΠΕ, και συγκεκριμένα η πλοήγηση σε ψηφιακές πηγές, η

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

χρήση ιστολογίου, η δημιουργία ψηφιακών νοητικών χαρτών, η χρήση λογισμικών επεξεργασίας κειμένου και παρουσίασης, αποτελούν το βασικό εργαλείο που βοηθά τον καθηγητή να είναι συντονιστής και συνεργάτης και τον μαθητή να ανακαλύπτει την πληροφορία και να μαθαίνει πώς να μαθαίνει. Δημιουργώντας το δικό τους υλικό και αναλαμβάνοντας την ευθύνη να το παρουσιάσουν στους συμμαθητές τους, εξασκούνται σε τρόπους αποτελεσματικότερης επικοινωνίας της πληροφορίας ή της άποψης με χρήση των ΤΠΕ.

Κείμενα

Κείμενα σχολικών εγχειριδίων

Ομηρικά έπη: «Ιλιάδα», Β Γυμνασίου:

[Α 350-431α: Η συνάντηση Αχιλλέα - Θέτιδας](#)

[Βιβλίο Εκπαιδευτικού](#)

Υποστηρικτικό/εκπαιδευτικό υλικό

Βίντεο

[Απόσπασμα](#) διάρκειας 2.04' από την ταινία "Troy". 2004. Σκηνοθεσία Wolfgang Petersen.[πηγή: YouTube]

Ιστοσελίδες

Βικιπαίδεια [Ελεύθερη Διαδικτυακή Εγκυκλοπαίδεια]

[Ο μύθος της Νεφέλης 1](#) (Κένταυρος)

[Ο μύθος της Νεφέλης 2](#) (Φρίξος και Έλλη)

[Η ιστορία του Ισαάκ](#) [πηγή: «Ορθόδοξοι Ορίζοντες»: Ιστοχώρος του Γ. Σιμάκου - Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο].

Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα [Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας]

[Λεξικό της κοινής νεοελληνικής](#)

[Text2MindMap](#) [Λογισμικό εννοιολογικού χάρτη]

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Διδακτική πορεία / στάδια / φάσεις

Στην παρούσα εφαρμογή το σενάριο έχει ρόλο επαναληπτικό. Καθώς, λοιπόν, η ενότητα έχει διδαχθεί, οι μαθητές χωρίζονται απευθείας σε ομάδες των τεσσάρων ατόμων και αναζητούν το 1^ο Φύλλο Εργασίας για την Α΄ Φάση του σεναρίου στο ιστολόγιο του μαθήματος. Οι μαθητές επιλέγουν μόνοι τους την ομάδα τους και συναποφασίζουν το όνομά της. Εφόσον τα Φύλλα Εργασίας είναι κοινά για όλους σε κάθε φάση του σεναρίου, η διδάσκουσα επισημαίνει στους μαθητές της ότι θα πρέπει να είναι προσεκτικοί και να αναρτούν κάθε φορά τη δουλειά τους στο ιστολόγιο με το όνομα της ομάδας τους. Κατά την εφαρμογή δεν γίνεται ανακατάταξη των μαθητών σε νέες ομάδες, καθώς δεν υπάρχουν δυσλειτουργίες και η συνεργασία τους είναι ομαλή και αποτελεσματική. Η συγκεκριμένη ομάδα μαθητών πρόκειται να υλοποιήσει και άλλες ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες στο μέλλον και επομένως θα δοθούν ευκαιρίες για να εργαστούν οι μαθητές και με διαφορετικούς συνεργάτες.

Α΄ Φάση

3 διδακτικές ώρες.

Οι μαθητές στις ομάδες τους αναζητούν στο ιστολόγιο του μαθήματος το [Φύλλο Εργασίας](#) για την Α΄ Φάση και ακολουθούν τις οδηγίες. Αρχικά, καλούνται να δημιουργήσουν έναν πίνακα, στον οποίο θα συγκεντρώσουν αφενός τις λέξεις/φράσεις που καταδεικνύουν τα ανθρώπινα χαρακτηριστικά της Θέτιδας και αφετέρου τις αντίστοιχες λέξεις/φράσεις για τις θεϊκές ιδιότητές της. Ολοκληρώνοντας την αποδελτίωσή τους, καλούνται να απαντήσουν στο ερώτημα «Ποια ιδιότητα φαίνεται να υπερισχύει;» τεκμηριώνοντας την άποψή τους. Οι μαθητές δεν είναι εξοικειωμένοι με το προτεινόμενο λογισμικό για τη δημιουργία νοητικών χαρτών κι έτσι για εξοικονόμηση χρόνου η δραστηριότητα γίνεται με τη χρήση πίνακα. Στη συνέχεια, καλούνται να γράψουν μια παράγραφο στην οποία αντικρούουν την άποψη ότι «η εμφάνιση της Θέτιδας στην Α 350-431^α δεν αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα θεϊκού ανθρωπομορφισμού». Η φάση αυτή

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ολοκληρώνεται με τη σταχυολόγηση εκ μέρους των μαθητών άλλων παραδειγμάτων ανθρωπομορφισμού από τα αποσπάσματα των ομηρικών επών που έχουν ως τώρα εξετάσει (μπορούν να κοιτάξουν και στην «Οδύσσεια»).

Στο τέλος της Α΄ Φάσης οι ομάδες παρουσιάζουν τους πίνακες και τα παραδείγματα ανθρωπομορφισμού που εντόπισαν και συζητούν τα πορίσματά τους με αφορμή το ερώτημα «Ποια ιδιότητα της Θέτιδας φαίνεται να υπερισχύει;».

Η αξιολόγηση στην Α΄ Φάση εστιάζεται στην πληρότητα των πινάκων και στην τεκμηρίωση των πορισμάτων της κάθε ομάδας. Στην αξιολόγηση συμπεριλαμβάνεται και η παράγραφος στην οποία οι μαθητές αντικρούουν τη δοθείσα άποψη και η οποία αξιολογείται σύμφωνα με τα κριτήρια παραγωγής λόγου, αλλά και σύμφωνα με την πειστικότητα των επιχειρημάτων τους. Συνεκτιμάται η συμμετοχή στη τελική συζήτηση στην ολομέλεια της τάξης.

Β΄ Φάση

2 διδακτικές ώρες.

Στη Φάση αυτή, οι μαθητές εργάζονται και πάλι στις ίδιες ομάδες με [κοινό Φύλλο Εργασίας](#). Σε αυτό το σημείο, καλούνται να αναζητήσουν σε συγκεκριμένες ψηφιακές πηγές περιπτώσεις που μοιάζουν, αλλά και διαφέρουν από αυτήν της Θέτιδας και να προβούν σε σύγκριση. Η πρώτη περίπτωση είναι αυτή της Νεφέλης, η οποία σύμφωνα με τον μύθο, προστατεύει τους γιους της, τους Κενταύρους, στη μάχη τους εναντίον του Ηρακλή και τα παιδιά της, Φρίξο και Έλλη, από τον Αθάμαντα. Στο παράδειγμα αυτό η Νεφέλη παρουσιάζει περισσότερες ομοιότητες με τη Θέτιδα παρά διαφορές. Η δεύτερη περίπτωση είναι η θυσία του Ισαάκ, ο οποίος πρόκειται να θυσιαστεί από τον ίδιο του τον πατέρα σύμφωνα με τη διαταγή του Θεού. Στο παράδειγμα αυτό η μορφή του θνητού πατέρα Αβραάμ μοιάζει να διαφέρει από τη μητέρα Θέτιδα. Η τρίτη περίπτωση αφορά ένα απόσπασμα από την κινηματογραφική μεταφορά του ιλιαδικού κειμένου στην ταινία «Τροία» του Petersen (2004). Οι μαθητές παρακολουθούν ένα μικρό βίντεο που εστιάζει στην συνάντηση Αχιλλέα-

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Θέτιδας και τους ζητείται αφενός να εντοπίσουν διαφορές σε σχέση με το κείμενο του Ομήρου και αφετέρου να προσπαθήσουν να εξηγήσουν τη σκοπιμότητα αυτών των διαφορών. Η Β΄ Φάση ολοκληρώνεται με την παρουσίαση των πορισμάτων των ομάδων στην ολομέλεια και, κατόπιν, ξεκινά μια συζήτηση για τους κοινούς τόπους και τις διαφορές στα ζητήματα που άπτονται της σχέσης γονιού/παιδιού, της δικαιοσύνης και της αντικειμενικότητας, του σωστού και του λάθους, του καλού και του κακού. Στις περιπτώσεις που οι παρουσιάσεις δεν έχουν ολοκληρωθεί, η ομάδα παρουσιάζει προφορικά τα πορίσματά της.

Η αξιολόγηση σε αυτή τη φάση εστιάζεται στην πληρότητα των παρουσιάσεων ως προς τη σύγκριση των παραδειγμάτων.

Γ΄ Φάση

2 διδακτικές ώρες.

Σε αυτή τη φάση, οι μαθητές παραμένοντας στις ίδιες ομάδες καλούνται να ξαναδιαβάσουν τον λόγο του Αχιλλέα προς τη Θέτιδα και να συντάξουν οι ίδιοι δύο επιστολές - απάντηση σε αυτόν. Στην πρώτη επιστολή προσπαθούν να απευθυνθούν σε αυτόν όπως θα άρμοζε να απαντήσει μια θεά στην ικεσία ενός θνητού, ενώ στη δεύτερη όπως θα άρμοζε να απαντήσει μια θνητή μητέρα στα παρακάλια του παιδιού της. Μόλις ολοκληρωθεί η σύνταξη των επιστολών, τις αναρτούν στο ιστολόγιο του μαθήματος. Στη συνέχεια, τις διαβάζουν στην ολομέλεια και ξεκινά μια συζήτηση με αφορμή το ερώτημα «Πώς κρίνετε εν τέλει τη στάση της Θέτιδας;», αλλά και τις διαφορές που εντοπίζονται στο ύφος και το περιεχόμενο των δύο επιστολών που συνέταξαν. Η συζήτηση ολοκληρώθηκε στην τάξη και δεν επεκτάθηκε ασύγχρονα.

Η αξιολόγηση της συγκεκριμένης φάσης εστιάζει στις επιστολές που θα γράψουν οι μαθητές, αλλά και στη συμμετοχή τους στη συζήτηση με αφορμή το χαρακτηρισμό της Θέτιδας.

Στη συγκεκριμένη εφαρμογή η διδάσκουσα δεν επέκτεινε την αξιολόγηση σε ολόκληρο το σενάριο, καθώς δεν υπήρχαν τα απαραίτητα χρονικά περιθώρια. Ίσως

μια τέτοια συζήτηση να μπορέσει να γίνει στο τέλος της σχολικής χρονιάς, εφόσον η συγκεκριμένη ομάδα μαθητών θα εργαστεί και σε άλλα σενάρια.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Φύλλο Εργασίας Α΄Φάσης (3 διδακτικές ώρες)

1. Να φτιάξετε έναν πίνακα συγκεντρώνοντας τα ανθρώπινα στοιχεία της Θέτιδας και τις θεϊκές ιδιότητές της. Ποια ιδιότητα υπερισχύει κατά τη γνώμη σας;

Να αποθηκεύσετε το υλικό σας στο ιστολόγιο του μαθήματος με το όνομα της ομάδας σας, για να το παρουσιάσετε και να το συζητήσετε κατόπιν με τους συμμαθητές σας.

2. Στη συνέχεια προσπαθήστε σε μία παράγραφο να αντικρούσετε την άποψη ότι «η εμφάνιση της Θέτιδας στην Α 350-431 δεν αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα θεϊκού ανθρωπομορφισμού».

Μπορείτε να θυμηθείτε άλλα παραδείγματα ανθρωπομορφισμού από τα ομηρικά έπη;

Να αναρτήσετε της απάντησή σας στο ιστολόγιο του μαθήματος με το όνομα της ομάδας σας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Φύλλο Εργασίας Β΄ Φάσης (2 διδακτικές ώρες)

1. Στη λογοτεχνία και στη μυθολογία εμφανίζονται πολλά παραδείγματα γονέων, θεών ή θνητών, που μεροληπτούν για χάρη του παιδιού τους. Να συγκρίνετε την περίπτωση της Θέτιδας με αυτή της **Νεφέλης** απέναντι στους γιους της τους **Κενταύρους** και απέναντι στα παιδιά της **Φρίξο και Έλλη**..
2. Τι διαφορετικό παρατηρείτε να συμβαίνει στο παράδειγμα της **Θυσίας του Ισαάκ**;
3. Παρακολουθείστε το **απόσπασμα** της συνάντησης Αχιλλέα - Θέτιδας, όπως παρουσιάστηκε στην **ταινία «Τροία»** του Petersen (2004). Ποιες διαφορές εντοπίζετε στην κινηματογραφική απόδοση του ομηρικού κειμένου, όσον αφορά την παρουσία της Θέτιδας; Πώς τις εξηγείτε;

Να φτιάξετε μία παρουσίαση με τα συμπεράσματά σας για να μοιραστείτε με τους συμμαθητές σας τις απόψεις σας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Φύλλο Εργασίας Γ΄ Φάσης (2 διδακτικές ώρες)

1. Αφού ξαναδιαβάσετε τον λόγο του Αχιλλέα προς τη μητέρα του, τη Θέτιδα, προσπαθήστε να συντάξετε δύο επιστολές/ απαντήσεις προς αυτόν. Στην πρώτη να απευθυνθείτε σε αυτόν όπως θα άρμοζε να απαντήσει μια θεά και στη δεύτερη όπως θα άρμοζε μία θνητή μητέρα.

Να αναρτήσετε τις επιστολές σας στο ιστολόγιο του μαθήματος.

2. Στη συνέχεια θα διαβάσουμε τις επιστολές στην τάξη και θα συζητήσουμε με βάση τα εξής ερωτήματα:
  - Τι διαφορές παρατηρείτε στη μορφή και το περιεχόμενο των επιστολών σας και πώς τις εξηγείτε;
  - Πώς κρίνετε εν τέλει τη στάση της Θέτιδας;

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το θέμα το οποίο πραγματεύεται το παρόν σενάριο είναι ιδιαίτερα ευρύ. Ως εκ τούτου μπορεί ο διδάσκων, ανάλογα με τη δυναμική της τάξης του και το προσωπικό του ενδιαφέρον, να δώσει προεκτάσεις είτε στο θέμα της μητρότητας, είτε στο θέμα της δικαιοσύνης και της αντικειμενικότητας. Επιπρόσθετα, μπορούν οι μαθητές να ασχοληθούν περαιτέρω με θέματα που αφορούν τη θεολογία των ομηρικών επών και να ερευνήσουν την κοινωνία των θεών, τον τρόπο που αυτοί εμφανίζονται στους ανθρώπους, τις σχέσεις που δημιουργούν μαζί τους, τον τρόπο παρέμβασής τους στα ανθρώπινα κ.λπ. Μπορούν να ερευνήσουν αντίστοιχα μοτίβα που εμφανίζονται διαχρονικά στην ιστορία, τη μυθολογία αλλά και τις θρησκείες ανά τον κόσμο. Μια άλλη ιδέα θα ήταν να διανθίσουν το υλικό τους με πίνακες, αγάλματα και άλλα αντικείμενα τέχνης που θα αναπαριστούν θεούς ή να κάνουν επιτόπιες έρευνες σε ναούς, αρχαίους και νεότερους. Τα πορίσματα τέτοιων ερευνών θα μπορούσαν να παρουσιαστούν σε μια εκδήλωση του σχολείου ή στους διαδρόμους. Ένα ακόμη θέμα που παρουσιάζει ενδιαφέρον είναι η αναζήτηση άλλων παραδειγμάτων που φωτίζουν διαφορετικές πλευρές της σχέσης μητέρας - παιδιού, π.χ. η Καλλιπάτειρα, η Ρέα, η θεά Δήμητρα, αλλά και η περίπτωση της Μήδειας. Τέλος, οι μαθητές θα μπορούσαν να διασκευάσουν το ομηρικό κείμενο και να φτιάξουν δύο εκδοχές «Θέτιδας», ως θνητής μητέρας και ως θεάς, και να δραματοποιήσουν τα δικά τους κείμενα, δίνοντας και την αναπόφευκτα διαφορετική εξέλιξη πλοκής σε κάθε περίπτωση.

Κατά την εφαρμογή του σεναρίου δεν υλοποιείται κάποια από τις προτεινόμενες επεκτάσεις. Γίνεται όμως ενδιαφέρουσα κουβέντα προφορικά σε σχέση με τα ζητήματα της μητρότητας, της δικαιοσύνης, του θείου, της αντικειμενικότητας/ υποκειμενικότητας μιας κρίσης, της τέχνης, τα οποία φαίνεται να ενδιαφέρουν, να προβληματίζουν και να κινητοποιούν σχεδόν το σύνολο της τάξης.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το παρόν σενάριο είναι σαφές και αρκετά στοχευμένο. Οι μαθητές λειτουργούν με φαντασία και προσεγγίζουν τα διάφορα θέματα από πολλές πλευρές και με ιδιαίτερα δημιουργική διάθεση και κριτική σκέψη.

Παρόλα αυτά, οι μαθητές δυσανασχετούν αρκετά στην Γ΄ Φάση, καθώς πρέπει να συντάξουν δύο παραγωγές λόγου. Θα βοηθούσε ίσως, εάν τα μέλη της ομάδας χωρίζονταν ανά δύο και αναλάμβανε η κάθε υποομάδα να συντάξει από μία επιστολή. Στη συγκεκριμένη εφαρμογή δίνεται η οδηγία στους μαθητές να φτιάξουν μία παράγραφο, εφόσον ο χρόνος δεν επαρκεί, αλλά και πάλι κάποιοι μαθητές δεν καταφέρνουν να ολοκληρώσουν την εργασία τους. Επίσης, στη Β΄ Φάση ορισμένοι μαθητές δεν ολοκληρώνουν τις παρουσιάσεις τους, λόγω έλλειψης χρόνου. Σε αυτές τις περιπτώσεις, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, τα πορίσματα ανακοινώνονται προφορικά στην ολομέλεια. Κλείνοντας, μια τελική πρόταση είναι η πρόβλεψη μίας ακόμα διδακτικής περιόδου για συζήτηση, καθώς τα θέματα που προκύπτουν είναι πολλά και κινούν το ενδιαφέρον των μαθητών. Καλόν είναι, λοιπόν, να υπάρχει χρόνος για μια εποικοδομητική συζήτηση και εξαγωγή συμπερασμάτων και να αποφεύγεται ένα βεβιασμένο κλείσιμο του διαλόγου.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Bernstein, B. 1996. *Pedagogy, symbolic control and identity. Theory, research, critique*. London: Taylor and Francis.
- Bruner, J. 1977. *The process of Education*. USA: Harvard University press
- Cope, B. & M. Kalantzis (eds).2000. *Multiliteracies. Literacy Learning and the Design of Social Futures*. London: Routledge.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κουτσογιάννης, Δ. 2012. «Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης». Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 32^{ης} Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας Α.Π.Θ.* Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ (Ίδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη), 208-222.

http://ins.web.auth.gr/images/MEG_PLIRI/MEG_32_208_222.pdf

Vygotsky, L. S. 1978. *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Wace, A. & Fr.Stubbings(eds). 1984. *Όμηρος: A Companion to Homer [I]*, (επιμ. Γ. Γιατρομανωλάκης). Αθήνα: εκδ. Καρδαμίτσα.